

توان تولید برق کشور برای جمعیت ۸۵ میلیونی

کافی نیست

معاون وزیر کشور گفت: توان تولید برق کشور پاسخگوی نیاز جمعیت نیست و شهرداری‌ها باید با تغییر الگوی مصرف، در مدیریت بحران انرژی مشارکت کنند.

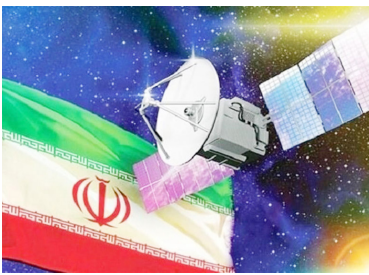
مسعود نصرتی، معاون وزیر کشور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، در همایش شورای‌های اسلامی استان تهران که در سالن همایش‌های برج میلاد برگزار شد، با تأکید بر جایگاه مؤثر این نهادها در مدیریت محلی گفت:

شوراها در شش دوره گذشته همواره با انسجام و همکاری در پیشبرد امور شهری و روستایی نقش‌آفرینی کرده‌اند و اکنون نیز می‌توانند در شرایط پیچیده کنونی کشور، اثرگذاری بیشتری داشته باشند.

وی با انتقاد از عملکرد شهرداری تهران در حوزه تحول اداری تصریح کرد: با وجود گذشت سه سال، پایتخت هنوز به سامانه ملی صدور مجوزها متصل نشده است، در حالی که این سامانه یکی از الزامات قانونی برای تمامی نهادهای اجرایی کشور است و گامی جدی در مسیر شفافیت و تسهیل فرایندهای سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود.

معاون وزیر کشور همچنین با اشاره به اهمیت اسمال به‌عنوان «سهال سرمایه‌گذاری»، بر لزوم کاهش زمان صدور مجوزها تأکید کرد و گفت: در شرایطی که در برخی کشورهای توسعه‌یافته صدور مجوزها در عرض چند ساعت انجام می‌شود، فرایندهای طولانی و پیچیده در داخل

همکاری ۳ جانبه برای توسعه ماهواره‌های ایرانی

و همچنان نیازمند تقویت زیرساخت‌های دانشی، پژوهشی و اجرای پرتاب‌های متعدد است. وی گفت: در حال حاضر، کشورهای پیشرو در حوزه فضا، ده‌ها پرتاب در سال انجام می‌دهند؛ حتی اگر بخشی از آن‌ها نیز با شکست همراه باشد، اما این مسیر باعث توسعه و بلوغ فناوری فضایی می‌شود. شکرى خاطرنشان کرد: از سوى ديپلماتى و علمى و فناوری رياست‌جمهورى برنامه موازى در اين زمينه تدوين كرده است. بر اساس اين برنامه، قرار است با همكارى سازمان فضاى و دانشگاه‌ها، پروژه‌هاى ماهواره‌اى مشتركى طراحی و اجرا شود. هدف آن است كه دانشگاه‌ها نیز به صورت مستقيم در اين پروژه‌ها ورود كنند و معاونت علمى نیز تا حد توان از اين مسير حمايت خواهد كرد.

وی گفت: ماهواره‌های كوثر، دهدد و همچنین شركت اميد فضا، از جمله پروژه‌هایی هستند که با حمایت سازمان فضایی کشور و معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری پیش رفته‌اند. این حوزه، یکی از مسیرهای نوین توسعه در کشور است که برای حضور فعالانه بخش خصوصی در آن، زیرساخت‌های اولیه در حال شکل‌گیری است.

شکرى تصریح کرد: ضرورى است موانع قانونى پیش روى شركت‌هاى دانش‌بنیان در اين زمينه برادرشته شود تا زمينه فعاليت گسترده‌تر آنها فراهم شود. البته فعالان این صنعت به خوبی می‌دانند که فناوری فضایی هنوز به مرحله تجاری‌سازی کامل نرسیده

چالش‌های پیش روی تهران از نگاه رئیس شورای شهر

رئیس شورای شهر تهران با اشاره به چالش‌های پیش‌روی پایتخت گفت: امروز با مشکلاتی همچون کم‌آبی، قطعی برق، آلودگی هوا و تراکم بالای جمعیت مواجه هستیم؛ اما هیچ‌یک از این مسائل غیرقابل حل نیستند. مهدی جعفران، رئیس شورای اسلامی شهر تهران، امروز در همایش شوراهای اسلامی استان تهران که در سالن همایش‌های برج میلاد برگزار شد، اظهار کرد: بیش از هر چیز، باید با شنیدن نام شوراها، به یاد امام خمینی (ره) بیفتیم؛ آن بزرگ‌مردی که با ایندمنگ‌ری کمنظیر، فرمان تشکیل شوراها را در نخستین ماه‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ صادر کرد.

وی افزود: گرچه شوراها به‌دلیل آساده نبودن قانون، در همان سال‌ها تشکیل نشدند، اما این فرمان تاریخی سرانجام در سال ۱۳۷۸ به اجرا درآمد و نخستین دوره شورای اسلامی شهر تهران آغاز به کار کرد. ما شورایی‌ها باید همواره به یاد داشته باشیم که ریشه این نهاد مردمی به فرمانی الهام‌بخش از بنیان‌گذار جمهوری اسلامی بازمی‌گردد.

چمران با بیان اینکه خدمت در شورا مسئولیتی الهی است، اظهار کرد: اگر ما اعضای شورا در خدمتگزاری به مردم توفیق پیدا کنیم، این مسیر ما را به خدا نزدیک‌تر می‌کند؛ اما اگر کوتاهی کنیم، باید از خداوند بابت عمر و فرصتی که تلف کرده‌ایم، طلب بخشش کنیم.

حدیث روز

امام سجاد علیه السلام :
لَا إِلَهَ إِلَّا اَعْتَزِلْ إِلَيْكَ مِنْ مَظْلُومٍ فَلَيْمَ يَحْضُرْنِي فِلْمِ أَنْشُرُهُ، وَ مِنْ مَعْرُوفٍ أَسْبَدُ إِلَيْهِ فِلْمِ أَنْكُرُهُ، وَ مِنْ بَارِ خَدَائِلِا مِنْ اَزْ دِرَاكِهِ تَوْعَدُ عَنْدَ مَنْ يَوْحَاهُمْ اِكْرَ دَرِ حُضُورِ مَنْ يَهْ سَتَمِدِدِيهَای سَتَم رَسِيده وَ مِنْ بَارِيَش نَرَسَاندهام.
وَ اِكْر به مِنْ نِيكِي وَ احْسَانِي شده وَ مِنْ سِهاسِگْزاري نكردهام.
وَ اِكْر بَد كَندهای از مِنْ يَوْزِش خَواسته وَ مِنْ يَوْزِش خَواهي او را نَبِذَرِشْتَم.

جزئیات حفاظت از سؤالات امتحان نهایی / هیچ سؤالی لو نمی‌رود

امتحانات نهایی دانش‌آموزان از ۲۸ اردیبهشت آغاز می‌شود، رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت آموزش‌وپرورش درباره طراحی سؤالات، انتخاب مصححان، تأمین امنیت آزمون و تصحیح برگه‌های امتحانات نکاتی مهم را به دانش‌آموزان توصیه کرد.

محسن زارعی، رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت آموزش و پرورش، درباره تأمین امنیت امتحانات نهایی گفت: تأمین امنیت آزمون‌ها به‌عهد حراست آموزش و پرورش است و دستورالعمل حفاظت از آزمون را داریم که مصوبه شورای امنیت کشور است. برخی از مسائل مانند فروش ابزار تقلب، در اختیار آموزش و پرورش نیست و وزارت کشور مسئولیت پیگیری آن را دارد. در استان‌ها، شورای تأمین برای امنیت آزمون‌ها تشکیل می‌شود و در هر حوزه، نیروی حراست برای حفاظت از آزمون حضور دارد. استفاده از سیگنال‌یاب، دوربین و... نیز مطابق با دستور مرکز حفاظت آزمون انجام می‌شود.

بازرسی بدنی فقط با راکت

زارعی درباره بازرسی بدنی نامناسب دانش‌آموزان در برخی حوزه‌های امتحانات نهایی گفت: نیروهای حفاظت آزمون توسط حراست آموزش می‌بینند تا با راکت، بازرسی

بدنی را انجام دهند. تأکید شده است که تمام مراکز آزمون راکت داشته باشند. تیم‌های ارزیابی عملکرد، حراست و سنجش منطقه‌ای نیز از مراکز بازدید و آیت‌ها را بررسی و در سامانه ثبت می‌کنند.

وی در پاسخ به سؤالی درباره نحوه ارائه گزارش از سبوع دانش‌آموزان برای تخلقات حوزه‌های

امتحان، مانند سال گذشته، در ایام امتحانات، کاتالی در شبکه شاد فعال می‌شود تا دانش‌آموزان مشکلات و تخلقات را گزارش کنند.

نایب رئیس شورای اسلامی شهر تهران گفت: اعضای شورا به جای تریبون، اختلافات را در جلسات هم‌اندیشی مطرح کنند.

پرویز سروری در سیمد و بیست و سومین جلسه شورای اسلامی شهر تهران، در نطق پیش از دستور خود ضمن گرامیداشت دهه کرامت و با قرائت نامه‌ای از امام رضا (ع) به حضرت عبدالعظیم حسنی، اظهار داشت: در این نامه آمده است: ای عبدالعظیم! سلام گرم مرا به دوستانتانم برسان و به آنان بگو: در دل‌های خویش برای شیطان راهی نگشایند و آنان را به راست‌گویی در گفتار، ادای امانت، سکوت پرمعنا، و ترک دروغ و جدال در کارهای بی‌هوده و بی‌فایده فراخوان. و به صله رحم، رفتارآمد با یکدیگر و رابطه گرم و دوستانه با هم دعوت کن؛ چرا که این کار باعث تقرب به خدا و من و دیگر اولیاء اوست.

وی در ادامه افزود: در بخش دیگری از این نامه نیز آمده است که دوستان ما نباید فرصت‌های گران‌بهای زندگی و وقت ارزشمند خود را به دشمنی با یکدیگر تلف کنند. من با خود عهد کرده‌ام هر کس مرتکب این‌گونه امور شود با دست‌انرازم برسان و به آنان بگو: در دل‌های خویش برای شیطان راهی نگشایند و آنان را به راست‌گویی در گفتار، ادای امانت، سکوت پرمعنا، و ترک دروغ و جدال در کارهای بی‌هوده و بی‌فایده فراخوان. و به صله رحم، رفتارآمد با یکدیگر و رابطه گرم و دوستانه با هم دعوت کن؛ چرا که این کار باعث تقرب به خدا و من و دیگر اولیاء اوست.

وی در ادامه افزود: در بخش دیگری از این نامه نیز آمده است که دوستان ما نباید فرصت‌های گران‌بهای زندگی و وقت ارزشمند خود را به دشمنی با یکدیگر تلف کنند. من با خود عهد کرده‌ام هر کس مرتکب این‌گونه امور شود با دست‌انرازم برسان و به آنان بگو: در دل‌های خویش برای شیطان راهی نگشایند و آنان را به راست‌گویی در گفتار، ادای امانت، سکوت پرمعنا، و ترک دروغ و جدال در کارهای بی‌هوده و بی‌فایده فراخوان. و به صله رحم، رفتارآمد با یکدیگر و رابطه گرم و دوستانه با هم دعوت کن؛ چرا که این کار باعث تقرب به خدا و من و دیگر اولیاء اوست.

وی گفت: بسیاری از موضوعات مهم درباره شوراها، به‌ویژه شورای استان تهران و مسئله حرم شهر تهران، جدی‌تر و دقیق‌تر برای بررسی هستند. جلسه‌ای شورای شهر تهران در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به تحولات منطقه‌ای اظهار کرد: رهبر معظم انقلاب فرموده‌اند اگر مسلمانان با یکدیگر متحد بودند، دشمنان نمی‌توانستند چنین جنایت‌هایی را علیه مردم غزه و یمن رقم بزنند. من نیز می‌گویم اگر ما در کشور، استان و شهر تهران، و حتی در شوراها شهر و روستا، متحد، منسجم و همدل باشیم، می‌توانیم بسیاری از مشکلات را از پیش رو برداریم.

وی با اشاره به چالش‌های پیش‌روی پایتخت تصریح کرد: امروز با مسائلی مانند کم‌آبی، قطعی برق، آلودگی هوا و تراکم بالای جمعیت روبه‌رو هستیم؛ اما هیچ‌یک از این مشکلات غیرقابل‌حل نیستند. ما در گذشته نیز با مشکلاتی سخت‌تر مواجه بودیم و از آن‌ها عبور کردیم.

سخنان ترامپ درباره ایران و سیاست‌های خصمانه‌ای که در قبال این کشور اتخاذ کرد، می‌تواند به بی‌ثباتی در خلیج فارس منجر شود. به جای تلاش برای دیپلماسی و گفتگو، رویکردهای تهاجمی می‌تواند به افزایش تنش‌ها و درگیری‌ها در منطقه منجر شود.

سخنان ترامپ درباره خلیج فارس، هرچند بر برخی از واقعیت‌های اقتصادی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری راه روشن

مدیر روابط عمومی: سید علی ساداتی نژاد

مدیر سیاسی: احسان جعفری فر

طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، حمید رضا کلیایی

روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

مدیر مسئول: دکتر سید محمد ساداتی نژاد

سر‌دبیر: محمد ادریسی

دبیر اجتماعی: مجتبی خندان

دبیر فرهنگی : محمد مهدی سعیدی

امور چاپ: چاپخانه شاخه سبز

وسيله ارتباطی در آن وجود ندارد. يك نیروی مشخص از همکاران ما نیم ساعت قبل از آغاز آزمون و نیم ساعت پس از آن، در این اتاق قرنطینه مستقر می‌شود.

وی اضافه کرد: فایل سؤالاتی که رئیس مرکز آزمون دریافت می‌کند، در یک سیستم کاملاً آفلاین و بدون اتصال به اینترنت بارگذاری می‌شود. وقتی رمز آزمون دقایقی قبل از شروع امتحان ارسال شد، این رمز در یک فرم نوشته و به اتاق قرنطینه ارسال می‌شود، فرد مستقر در قرنطینه رمز را وارد می‌کند و پس از باز شدن فایل، سؤالات بلافاصله پرینت می‌شود.

زارعی ادامه داد: اگر سؤالات دارای چند برگه باشد، ابتدا نخستین برگه تکثیر و داخل پاکت قرار داده می‌شود و برای توزیع میان دانش‌آموزان به بیرون از اتاق ارسال می‌شود سپس بلافاصله باقی صفحات نیز چاپ می‌شود، به همین دلیل حوزه‌های آزمون باید مجهز به دستگاه‌های چاپگر و تکثیر پرسرعت باشند.

رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت آموزش و پرورش گفت: در سال جاری، دو اقدام مهم برای ارتقای استاندارد مراکز آزمون انجام شده است؛ نخست آنکه برای هر مرکز، شناسنامه‌ای تهیه شده که شامل اطلاعات کامل درباره تجهیزات آن مرکز است. در این شناسنامه آمده است که مرکز چقدر چاپگر و دستگاه تکثیر دارد، چند راکت فلزیاب و سیگنال‌یاب در اختیار دارد، وضعیت پوشش دوربین‌ها چگونه است، وسیله سرمایشی چیست و آیا برق اضطراری دارد یا خیر.

وی خاطرنشان کرد: تأکید ما این است که مراکز آزمون، نصب‌شده و دائمی باشند و تجهیزات اختصاصی در اختیار داشته باشند تا بتوانند هر سال از آن‌ها استفاده کنند.

دو قطبی‌سازی سم مهلک است؛ باید به مردم امید داد

سروری با اشاره به اینکه رئیس شورا بارها تلاش کرده است تا این اختلاف‌نظرها در جلسات هم‌اندیشی مطرح و کاهش یابد تا به یک ادبیات مشترک برسیم، تصریح کرد: در دوره چهارم، شهرداِ تهران تنها با یک رأی بیشتر انتخاب شد و دقیقاً شاهد حضور جریان اصلاح‌طلب و انقلابی بودیم که رأی آن‌ها تقریباً مساوی بود. پس از دوروی پرچالش، به این جمع‌بندی رسیدیم که درگیری‌ها و اختلافات هیچ سودی برای مردم ندارد و باید کار کارشناسی ارائه شود. با وجود حضور دو جریان قدرتمند در شورا، دوروی پر قدرت شکل گرفت و با هماهنگی بین شورا و شهرداری، خدمات ارزشمندی به شهروندان ارائه شد.

وی اضافه کرد: امروز دو دیدگاه در شورا وجود دارد؛ یک دیدگاه معتقد است که باید تهران را نجات دهیم و دیدگاه دیگر بر این باور است که تهران در مسیر رو به رشدی قرار دارد. این دیدگاه‌ها نباید موجب شکاف، عداوت و خصومت بین ما شود. من معتقدم تهران شهر دوست‌داشتنی‌ای است؛ چراکه توانسته معنadan را جمع‌آوری کند و کودکان کار را ساماندهی کند. در گذشته، مردم حتی نمی‌توانستند از کنار رودره فرحزاد عبور کنند؛ زیرا محل تجمع معنadan متجاهر بود، اما امروز این مکان به تفرجگاه و شمال کوچکی تبدیل شده است. آیا این تهران دینی‌تر از تهران قبل نیست؟

سروری در ادامه افزود: تعداد اتوبوس‌ها از ۸۰۰ دستگاه به ۲۳۰۰ دستگاه رسیده است. آیا این تهران مناسب‌تر نیست از تهرانی که مردم باید ساعت‌ها منتظر اتوبوس‌های فرسوده می‌مانند؟ وقتی مردم در ۲۷ کیلومتر مسیر سرنزدگی ترد می‌کنند و ۱۳۷۲ کیلومتر مسیر سرنزدگی در کل تهران برنامه‌ریزی شده است، تهران را شهری دوست‌داشتنی خواهند دید. وی ادامه داد: ما شرایطی را فراهم کرده‌ایم تا جوانان بتوانند اوقات خود را در فضاهای ورزشی شهری کنند و با این اقدیات، تهران دوست‌داشتنی‌تر خواهد بود. بلاغ‌ه حضرت زهرا (س) نیز که روزی محل حضور معنadan بود، امروز به مسیری دیدنی و لذت‌بخش تبدیل شده است.

خیلج فارس بوده ، هست و می ماند

آب و هوا در مناطق دوردست نیز تأثیر بگذارد.

علاوه بر این، مسائل اجتماعی و فرهنگی ناشی از مهاجرت‌ها و تغییرات اقتصادی نیز نیازمند توجه و مدیریت دقیق هستند. نتیجه، جوامع محلی با چالش‌هایی چون از دست دادن هویت فرهنگی و تغییرات اجتماعی مواجه‌اند که باید به آن‌ها توجه ویژه‌ای شود.

خلیج فارس، نماد هویت و آینده خلیج فارس؛ با تاریخ غنی و فرهنگ متنوع خود، همچنان به عنوان یک گنجینه‌ی بی‌پایان در جهان شناخته می‌شود. حفظ و حراست از این منطقه نه تنها وظیفه‌ای ملی، بلکه مسئولیتی جهانی است. ما باید با نگاهی عمیق‌تر و پژوهشی‌تر به تاریخ و آینده خلیج فارس بنگریم و در راستای توسعه پایدار و حفاظت از این میراث ارزشمند تلاش کنیم.

این منطقه باید به عنوان یک الگو برای همکاری‌های بین‌المللی و تبادل فرهنگی در سطح جهانی مطرح شود. بی‌تردید، آینده خلیج فارس به تلاش‌های ما بستگی دارد.

سراج

دهند.

فریب کلاهبرداران را نخورید؛ سؤالات لو نمی‌رود

وی درباره ادعاهای فضای مجازی درباره فروش سؤالات امتحانات نهایی گفت: سازوکاری که برای برگزاری امتحانات نهایی طراحی شده، به‌گونه‌ای است که امکان لو رفتن سؤالات وجود ندارد، این ادعاها کذب، نوعی اخاذی و مصداق کلاهبرداری است.

وی افزود: خود ما نیم ساعت پس از برگزاری آزمون، سؤالات را منتشر می‌کنیم و پاسخ‌ها نیز یک ساعت پس از آزمون در اختیار گروه‌های آموزشی قرار می‌گیرد تا بررسی‌ها انجام شود، همچنین پاسخ‌های نهایی، روز بعد از آزمون به‌صورت رسمی منتشر می‌شود.

قرنطینه ۲۷ساعته طراحی

رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت آموزش و پرورش با تأکید بر امنیت کامل طراحی و

تصریح کرد: اعتقاد من این است که ۲۱ عضو شورای شهر، مقلد و پیرو رهنمودهای مقام معظم رهبری هستند و همواره تلاش ما بر این بوده است که اقدامی خلاف نظرات ایشان انجام ندهیم.

وی با بیان اینکه شورای ششم از نظر توانمندی‌های تخصصی و انقلاي، کارآمدترین دوره شوراها است، خاطرنشان کرد: احسان می‌کنم دشمن به دنبال ایجاد شکاف و دوقطبی‌سازی بین ما است. این دوقطبی‌سازی نه‌تنها آورده‌ای ندارد، بلکه باعث دل‌سردی نیز می‌شود. دوقطبی‌های خطرناکی که در شورا و شهرداری ایجاد می‌شود، درست نیست. هم آقای زاکانی و هم آقای قالیباف نیروهای انقلابی هستند و کارنامه درخشانی دارند. آقای قالیباف در ۱۲ سال خدمات ارزشمندی ارائه داد و آقای زاکانی نیز در حال خدمت است. این دوقطبی‌ها به امید مردم لطمه می‌زند. در شرایطی که آمریکا تهدید نظامی و تحریم‌های گسترده را مطرح کرده و کشور در شرایط سختی قرار دارد، ما به‌عنوان شورای انقلابی باید دائماً تلاش کنیم به مردم امید بدهیم.

نایبرئیس شورای شهر تهران با تأکید بر این موضوع، اظهار داشت: امام رضا (ع) همواره پیروان خود را به این امور توصیه می‌کردند و تولید عداوت و کدورت خط قرمز ایشان بود. من نیز از این فرصت استفاده کرده و این نکات را به اعضای شورا، که به همگی آن‌ها رادت دارم و فعالیت‌های گسترده‌ای را با بسیاری از آن‌ها داشته و خواهم داشت، یادآوری می‌کنم. وی افزود: برخلاف رویه‌ای که برخی از اعضا در پیش گرفته‌اند، من همه اعضا را دوست و رفیق می‌دانم و بین آن‌ها خط‌کشی نمی‌کنم. وجود برخی اختلافات ناگزیر است، اما برای رفع آن‌ها راهکارهای مناسبی وجود دارد. اعضا نباید پشت تریبون در مورد برخی مسائل صحبت کنند، بلکه باید این مباحث را در جلسات هم‌اندیشی مطرح کنند تا گره‌گشا باشد.

سروری با اشاره به اینکه رهبر معظم انقلاب نکات قابل‌توجهی را در مورد قطبی‌سازی مطرح کرده و آن را سم مهلکی می‌دانند، یادآور شد: بر اساس فرمایشات ایشان، نباید به دوقطبی‌سازی توجه کرد و به آن ترتیب اثر داد.

نایب‌رئیس شورای اسلامی شهر تهران همچنین

خیلج فارس بوده ، هست و می ماند

و امنیتی تأکید دارد، اما در عین حال به نقاط ضعف و چالش‌های جدی در سیاست‌های خارجی ایالات متحده اشاره می‌کند. برای دستیابی به ثبات و امنیت پایدار در خلیج فارس، ضروری است که کشورهای بزرگ به ویژه ایالات متحده، به جای رویکردهای تهاجمی و یک‌جانبه، به دیپلماسی، همکاری‌های چندجانبه و توجه به مسائل انسانی و اجتماعی توجه کنند.

خلیج فارس در طول تاریخ، همواره محل تلاقی تمدن‌های بزرگ بوده است. در دوران هخامنشیان، این آبراه به عنوان یکی از شاهراه‌های تجاری میان شرق و غرب شناخته می‌شد. بازرگانان و دریانوردان از سواحل خلیج فارس به سراسر زمین‌های دوردست سفر می‌کردند و کالاهایی چون ادویه، ابریشم و سنگ‌های قیمتی را جابجا می‌کردند. این تبادلات نه تنها به رشد اقتصادی کمک کرد، بلکه زمینه‌ساز تبادل فرهنگی و علمی نیز بود.در دوران اسلامی، خلیج فارس به عنوان یک مرکز علمی و فرهنگی در جهان اسلام شناخته می‌شد. شهرهای ساحلی مانند بوشهر و هرمز به مراکز مهم علمی و ادبی تبدیل شدند و دانشمندان و فلاسفه از سراسر جهان به